

Lisa 1

**OHUTUSTEHNIKA NÕUDED KBFI BIOENERGEETIKA
LABORATOORIUMI TÖÖTAJATELE**

ÜLDSÄTTED

1. Toksiliste ainetega üksinda laboris töötamine on keelatud, laboris peab viibima vähemalt kaks inimest.
2. Doktorantide, magistrandide ja bakalaureuseüliõpilaste instrueerimise eest vastutavad nende juhendajad.
3. Söömine ja suitsetamine laboris on keelatud.
4. Viimane laborist lahkuja kontrollib, kas vesi, gaas ja elekter on välja lülitatud.
5. Iga reaktiivianum peab olema tähistatud. Ilma tähistuseta nõud kallatakse tühjaks.
6. Suuga pipeteerimine on keelatud.
7. Külmas ruumis töötades kanda vatijopet.

KEMIKAALID

1. Kergestisüttivaid ja -lenduvaid vedelikke (atsetoon, dioksaan, eeter jne.) on keelatud hoida laboris üle 1 l. Säilitada plekk-kapis või seifis. Töötada ainult tõmbe all.
2. Keemiliselt agressiivsete ainetega töötamisel kasutada vastavat kaitserõivastust (prillid, põll, kindad jne.)
3. Happeid hoida tõmbe all.
4. Mitte valada keemiliselt agressiivseid ja mürgiseid aineid kanalisatsiooni. Väikesed happe-ja leelisekogused neutraliseerida enne kanalisatsiooni kallamist.
5. Ohtlike kemikaalidega töötamisel juhendada nende kasutamise eeskirjadest.

ELEKTRISEADMED

1. Kõik elektriseadmed peavad olema maandatud.
2. Erilist ettevaatust tõmbe all töötavate elektriseadmetega - agressiivne keskkond kahjustab aparatuuri!
3. Tulekahju korral lülitada välja tõmme ja elekter. Leek lämmatada tulekustutusteki või CO₂-kustutajaga. Vajadusel helistada 112.

GAASISEADMED

1. Enne gaasipõletite kasutamist veenduda põletite, ventiilide ja torude korrasolekus. Lekkeid kontrollida seebiveega.
2. Töö lõppedes sulgeda kõik gaasiventilid, sh. peakraan.

BALLOONID

1. Tööruumidesse võib panna seina külge kinnitatuna inertsgaaside või CO₂ balloone (Eelistatult spets ruumi või kappi).
2. Üle 10 liitri mahuga balloone ei tohi kanda käes, õlal või seljas, vaid tuleb vedada kärul või kanderaamil.

UV -ALLIKAD

1. UV iluminaatoritega töötades kasutada kaitseprille või -ekraane ja kindaid.
2. Mitte viibida ruumides, mida steriliseeritakse UV-kiirgusega.

RAKU- JA MIKROBIOLOOGILISED TÖÖD

1. Raku- ja mikrobioloogilised tööd on lubatud ainult selleks ette nähtud ruumides.
2. Töötaja on kohustatud koristama ja desinfitseerima peale töö lõppu tööpinnad ja -vahendid.
3. Dekontamineerimiseks kasutada:
 - Kloramiin (1 kloramiini tablett 5l deest.ees)
 - Na-hüpoklorit (15% lahus)
 - 70% etanool
4. Töö RNA, DNA ja post-lüütilise rakumaterjaliga võib toimuda ka teistes laboratoomides.

ESMAABI

1. Laboris peab olema nähtaval kohal esmaabikapp.
2. Põletused
 - I j. (punetus) - külma vette
 - II j. (villid) - jää, lumi, külm vesi kilekotis
 - Manustada valuvaigisteid, mitte kasutada piiritust, salve, kreemi, söögisoodat!
3. Mürgitused
 - 3.1 Sisse söödud - kutsuda esile oksendamine, juues palju sooja vett, milles lahustatud tilk nuuskpiiritust või söögisoodat. Hapete ja leeliste korral, samuti teadvusekaotusel oksendamist esile mitte kutsuda.
 - 3.2 Hingamisteede kaudu - viia kannatanu värskesse õhku, mitte jätta järelvalveta.
 - 3.3 Naha kaudu - pesta hoolikalt vee ja seebiga, mitte kasutada orgaanilisi lahusteid, võtta seljast kontamineerunud riided.
4. Naha keemilised põletused
 - Pesta voolava vee all vähemalt 15 minutit
 - Hapete korral 2% söögisooda (NaHCO₃) mähis.
 - Leeliste korral 2% äädik-, boor-, või sidrunhappe mähis. Kui sünteetika on naha külge sulanud, pühkida kuiva puuvillase lapiga, alles siis pesta veega.
5. Sattus silma - pesta 10-15 min. ohtra veega (nt. dušist). Leelise korral pesta 30-60 minutit NaCl isotoonilise lahusega (0,85%). Pöörduda arsti poole!